

GESCHIEDENIS EILAND IJSSELMONDE

Het landschap van West-Nederland is in de loop van duizenden jaren gevormd tot wat het nu is. Veranderingen voltrokken zich vrij langzaam. Waar nu land is, was vroeger soms water en andersom. De mens speelde hierin lange tijd een geringe rol, en paste zich van nature aan, aan de omgeving. Het ingrijpen van de mens in de natuur is reeds lang geleden begonnen maar is vanaf 1900 in een stroomversnelling geraakt. Tegenwoordig wordt het landschap bijna geheel door de mens bepaald. Door de Delta werken is het water in het Zuiden en Westen van Nederland voor een groot deel onder controle van de mens komen te staan.

De ijstijd 600.000 jaar geleden



Zo'n 600.000 jaar geleden veranderde het klimaat op aarde. De straling van de zon werd minder en hierdoor werd het kouder op aarde. Gletsjers rukten op uit het Noorden en bedekten spoedig o.a. Europa met een dikke laag ijs. Deze periode wordt de ijstijd genoemd. Een derde van de aarde was bedekt met sneeuw en ijs. Globaal duurde de ijstijd van 600.000 tot 10.000 jaar voor Christus. Tijdens deze 6.000 eeuwen was het niet altijd even koud. Soms waren er ook warmere perioden. Eigenlijk waren er 4 ijstijden met daartussen warmere perioden.

Tijdens deze ijstijden lag ook Nederland onder een dikke ijskorst. De Scandinavische gletsjers strekten zich uit tot in Frankrijk. Op de plek waar Nederland en dus ook Ridderkerk nu ligt was door de gletsjers grof zand aangevoerd. Hierdoor werd op deze plek een soort laag terras gevormd. Naarmate het klimaat weer milder werd trokken de ijsgletsjers zich langzaam terug. Enorme watermassa's van het gesmolten ijs spoelden met grote kracht over het gevormde zandterras, sleurden de zandkorrels met zich mee en lieten ze verderop weer vallen en bewerkte zo de vervorming van het laagterras tot een laagvlakte van behoorlijke omvang. Op enkele plaatsen is een zandrug met hier en daar een heuvel nog terug te vinden in het huidige Ridderkerk. Een dergelijke zandheuvel met een dunne laag klei vindt men bijvoorbeeld terug aan de Kievitsweg en aan het eind van de Kerkweg op de plaats van de huidige snelweg A15. Deze heuvels zijn een uitloper van een westelijke rug die door de Alblasserwaard loopt.



Tijdens de laatste ijstijd (180.000 tot 10.000 jaar geleden) bereikten de gletsjers ons land niet. Op veel plaatsen was er sprake van een koude woestijn met stuivend zand. Het landschap was toendra-achtig. In deze laatste ijstijd trok de Noordzee zich terug tot ver buiten onze tegenwoordige kustlijn. De kustlijn lag ongeveer op de lijn van de rivier de Humber in Engeland tot in het noordelijkste puntje van Denemarken, kaap Skagen.

De eerste mensen in Nederland



De eerste mensen waarvan we weten dat ze op Nederlandse bodem rondliepen zo'n 200.000 jaar geleden waren de Neanderthalers, mensen van de soort Homo Sapiens.

Er is vuurstenen gereedschap terug gevonden van de Neanderthalers in zandgroeven bij Rhenen en Maastricht. Ook op andere plekken in Europa zijn resten van de Neanderthaler teruggevonden. Op onverklaarbare reden is de Neanderthaler zo'n 30.000 jaar voor Christus uitgestorven.

Na 20.000 tot ongeveer 7.000 jaar voor Christus steeg de waterspiegel van de Noordzee met ongeveer 1 cm per 2 1/2 jaar, veroorzaakt door een langzame overgang naar een warmer klimaat. Door deze stijging kwam steeds meer land onder water te staan.

Na de laatste ijstijd werd de laagvlakte in het gebied van het huidige Zuid-Holland doorsneden door rivieren en kreek. Door de invloed van het smeltwater hadden de rivieren een sterk wisselende waterstand. Rivierbeddingen verlegden zich vaak waardoor er een vlechtwerk van deze rivieren en kreek ontstond.

Dit moet de toestand van het gebied zijn geweest waar nu o.a. Ridderkerk ligt zo'n 10.000 jaar voor onze jaartelling.

In deze periode het Holoceen genaamd trokken groepen mensen rond die leefden van de jacht op rendieren. Ze moeten warm gekleed zijn geweest en woonden waarschijnlijk in tenten die gemaakt waren van dierenhuiden.



Na 7.000 voor Christus stijgt de zeespiegel sneller, met ongeveer 1 cm per jaar. De geleidelijke overgang naar een warmer klimaat en het stijgen van de zeespiegel verhoogd de grondwaterstand. Op natte plekken ontstaat een weelderige plantengroei die later weer veenvorming veroorzaakt.

Rond 5.300 voor Christus vestigden zich de eerste boeren in het zuiden van Nederland en doet men aan primitieve akkerbouw.

Omstreeks 5.000 jaar voor Christus bereikt de zee onze tegenwoordige kust en werd het veen langzaam met klei en zand bedekt.

Rond deze tijd wordt de warmte van het klimaat maximaal en breekt het huidige "Nauw van Calais" door tussen Frankrijk en Engeland. Hierdoor ontstaat er aan onze kust een zeer versterkte eb en vloedstroming waardoor veel zand wordt aangevoerd wat tot duinvorming leidt.

Ongeveer 4.400 voor Christus worden in West-Nederland kleine akkers bebouwd en wordt vee gehouden. Bij Bergschenhoek in Zuid-Holland ontstaan de eerste permanente nederzettingen. 3.000 voor Christus vormen zich strandwallen voor de kust van Zuid-Holland. Op deze plekken en langs de rivieren ontwikkeld zich een landbouwcultuur. Nederzettingen ontstaan bij het huidige Vlaardingen en Spijkenisse.



2.600 voor Christus komen kleine groepen mensen via de Rijn ons land binnen en vestigen zich langs deze rivier.

IJzeren en Bronzen Tijdperk

In het Bronzen en IJzeren tijdperk zo'n 1000 en 500 jaar voor onze jaartelling vormen zich meren achter de duinen en wordt bij hoge vloed zeeklei afgezet. Als een meer geheel afgesloten was verzoette langzaam het water door aanvoer van water uit de rivieren Rijn, Maas en Schelde. Hierdoor ontwikkelt zich opnieuw alsmede door het zachte klimaat een geweldige planten en bomengroei. Ten gevolge daarvan ontstond in de loop der tijd wederom een nieuwe veenlaag.

Rond 700 voor Christus kwamen Keltische en Germaanse stammen ons land binnen. Ongeveer 300 voor Christus komt er langs de kust van Nederland een zout industrie tot bloei.

De Romeinen

In het jaar 58 voor Christus veroveren Romeinse legioenen onder leiding van Julius Ceasar het zuiden van Europa. In het jaar 12 voor Christus ten teide van Keizer Augustus brengt veldheer Drusus Zuid Nederland onder Romeinse heerschappij. De Romeinen veroverden Nederland tot de Rijn, hier werden veel nederzettingen gevestigd.

Het gebied waarin nu Ridderkerk ligt was zeer drassig, en weet ik nog g niet. Rond deze periode zijn talrijke groepen Bataven en Kanninefaten die ook Germaanse stammen waren uit midden Duitsland ons land binnen getrokken. Ze vestigden zich o.a. ook in het midden Nederlandse rivieren gebied. Waarschijnlijk konden ze het goed vinden met de Romeinen.

De Romeinse cultuur en gebruiken wortelden zich in ons gebied. er verschenen vila's en groten boerderijen. Deze herenboeren leefden in grote luxe.

In 69 na Christus brak een grote Bataafse opstand uit tegen de Romeinen, Hun leider was de Bataaf Julius Civilus.

In 70 na Christus werd Vespasianus keizer in Rome. Hij stuurde 8 legioenen naar o.a Nederland om de opstand te onderdrukken en met succes. Aan de Romeinse overheersing in Nederland kwam in de 3e eeuw een eind wegens een aantal factoren: de belastingen in het Romeinse rijk liepen terug dus was er minder geld voor het onderhouden van de Romeinse nederzettingen in o.a. Nederland, alsmede de herhaaldelijke aanvallen van de Germanen op de Romeinen langs de Rijn. Ook de stijging van de zeespiegel waardoor het westen van Nederland veel drassiger werd waren oorzaken dat de Romeinen ons gebied verlieten.



Het gebied waarin Ridderkerk nu ligt werd zo drassig dat het onbewoonbaar werd. Rivieren verlegden regelmatig hun beddingen en moerassen veranderden in meren. Het westen van Nederland werd een grote rivierdelta.

Omstreeks 400 na Christus ontstaan er doorbraken in de duinen, het zeewater komt bij vloed weer het land binnen en er vormt zich opnieuw een laag zeeklei.

Volksverhuizing in Europa

Na het vertrek van de Romeinen was het centrale bestuur weggefallen in ons land. Ons land raakte onderverdeelt in kleine machtsgebiedjes waar lokale hoofden het voor het zeggen hadden.

In de 3e eeuw raakten grote groepen van de Europese bevolking op drift. Grote groepen Franken en Saksen trokken o.a. naar het westen van ons land. De komst van de Franken bracht het Christendom opnieuw naar ons land. Het Christendom was in de Romeinse tijd al enigszins verbreid.

Rond het jaar 420 veroverden de Franken veel gebieden in Nederland en hun invloed breidde uit. In 466 werd Clovis geboren die amper 20 jaar later de koning van de Franken werd. Onder zijn bewind worden grote delen van Europa veroverd. Het Frankische rijk werd uitgebreid tot ver in Duitsland en zuid-Frankrijk.

In de jaren 490 tot 500 na Christus wordt west-Nederland waar het gebied van het huidige Ridderkerk zich in bevind geteisterd door overstromingen. Het water neemt opnieuw zand en klei met zich mee. Het aantal inwoners is hierdoor in het westen van Nederland sterk afgenomen. In 600 komt er voorlopig een eind aan de stijging van de zeespiegel.

De Frankische koning Pippijn sticht in het jaar 695 het bisdom Utrecht waar Willibrord de eerste bisschop wordt. Ook het gebied van zuid-west Nederland valt onder het bisdom Utrecht.

Karel de Grote

Na de dood van Pippijn werd zijn zoon Karel de Grote heerser over het gehele rijk. Onder zijn bewind wordt de kerstening van de lage landen grotendeels voltooid. Hij zette de veroveringspolitiek van zijn voorgangers voort en breidde het Frankische rijk nog verder uit. Karel de Grote liet een betrouwbare versie van de Bijbel samenstellen.

Na de dood van Karel de Grote op 28 Januari 814 viel zijn enorme rijk langzaam uiteen.

Het verdrag van Verdun in 843 bepaalde dat het gebied tussen Schelde en Maas toegewezen werd aan de oudste zoon van Karel de Grote genaamd Lotharius.

Na deze periode is het gebied van zuid-Holland bestuurd door diverse machthebbers en koningen uit o.a. Duitsland.



In de jaren 800 tot 1000 na Christus wordt het westen van ons land regelmatig overvallen door Vikingen uit Noord-Europa. Ze beroofden de inwoners en vernielden en plunderden het land. De laatste plundertochten van de Noormannen vonden plaats even na het jaar 1000.

Ontstaan van het Eiland IJsselmonde

Het rivieren gebied wat nu het eiland IJsselmonde is, was voor de Romeinse tijd al bewoond. Het landschap bestond uit rietgorzen en moerasbos.

Omdat het water de vrije loop had waren er veel overstromingen in het gebied. De mensen pasten zich aan deze omstandigheden aan en vestigden zich op de hoger gelegen plaatsen. Kort na het vertrek van de Romeinen verdwenen veel nederzettingen uit het gebied omdat de rivieren aktiever werden waardoor het gebied drassiger werd en later zelfs gedeeltelijk onder water kwam te staan .

Door de steeds bredere opening van het Nauw van Calais ontstaan er in het zuiden van de Noordzee

zeer lage estanden.

Hierdoor werd het water uit de rivieren aangetrokken in Zuid-Westelijke richting. Zo worden de Zuid-Hollandse riviermonden gevormd, de voornaamste afvoerwegen van het water, komende uit hoger gelegen gebieden van Europa.



De in Noordelijke richting gaande rivierarmen zoals de Gelderse IJssel en de Vecht verloren steeds meer aan betekenis.

Door de samenwerking van de zee en de rivieren is de aanslibbing en dus de verhoging van de bodem sneller gegaan.

Het huidige eiland IJsselmonde, dat juist in het ontmoetingsgebied van de Noordzee en deze rivieren ligt, is hierdoor sneller verhoogd.

Na het jaar 850 kwamen gedeelten van het land in West-Nederland weer boven de normale vloedlijn te liggen. De mensen die toendertijd in dit gebied leefden begonnen met het aanleggen van simpele kaden en werden zo voor het water beschermd.

In het jaar 895 komt het gebied IJsselmonde in de geschiedenis ter sprake omdat bisschop Ansfridus van Utrecht het gebied in leen kreeg van de Duitse Keizer Otto 2.

Ook de Hollandse graaf Dirk 3 maakte aanspraak op het gebied van IJsselmonde met name de hierin gelegen Riederwaard.

Na een strijd kwam graaf Dirk 3 als winnaar uit de strijd.

In 1064 wint het bisdom Utrecht het gebied terug en de Utrechtse bisschop Willem van Belder bouwt een slot bij IJsselmonde ter bescherming van de waterwegen die belangrijke handelswegen waren voor Utrecht.

Rond het jaar 1000 na Christus vindt er in Europa langzaam een omslag plaats. De bevolking groeide en er ontstonden steden. Kruistochtridders en handelaren ontdekten andere delen van de wereld.

In de 11e eeuw ontstond er een ontginningsactiviteit die van watergebieden landbouwgebieden maakte. De landwinning begon aan de kust waar boeren gebieden eenvoudig bedijkten om zo grond te winnen voor de landbouw.

In Juni van het jaar 1076 wordt het gebied rond IJsselmonde wederom veroverd door Graaf Dirk de 5e en Robrecht de Fries die zo het Zuid-Westelijk gebied van het bisdom Utrecht terugwinnen. Het slot bij IJsselmonde wordt hierbij vernietigd.

Bedijking van gebieden



In de nacht van 2 op 3 Oktober van het jaar 1134 na Chr. teistert een vreselijke stormvloed het zuiden en westen van ons land. Grote stukken land zijn in de golven verdwenen. Dit is de reden geweest om eindelijk de aanleg van dijken serieus en systematisch aan te pakken.

De dijken worden niet vlakbij het water aangelegd maar iets meer land inwaarts.

De dijken in het gebied van IJsselmonde van rond het jaar

1200 waren vrij simpel van opzet. Er was in die tijd geen centraal dijkbestuur. Elk dorp moest maar zien hoe hun eigen stukje dijk werd onderhouden.

De dijken bestonden uit kaden van betrekkelijk geringe hoogte en breedte. De kosten van het dagelijks onderhoud van de dijken was voor rekening van de aanliggend eigenaar van het land. Dat was een zware last. Dit zorgde ervoor dat sommige landeigenaren hun land verlieten.

Op 5 Februari 1288 St. Aagtendag was er opnieuw een zware stormvloed in Zuid-Holland waarbij duizenden slachtoffers vielen. Over het herstel van de schade in het toemalige gebied van Ridderkerk, de Riederwaard, en de bijkomende kosten ontstaat een meningsverschil onder het volk.

Graaf Floris de 5e toemalig heerser over ons gebied bijgenaamd "de Keerlen God" besloot dat het herstel van de dijken moest geschieden op de kosten van de gemeenschap.

Door deze nieuwe omkading en bedijking van steeds nieuwe stukken land ontstaat in de jaren rond 1300 na Christus het huidige *Eiland IJsselmonde*.



Het ontstaan van het dorp RIEDE

Het dorp Rijsoord, (*sinds 1 Juli 1855*) officieel deel van Ridderkerk, is eerder onstaand dan het dorp Riede en wordt voor het eerst genoemd in de geschiedenis in (*niet zeker*) een giftbrief anno 1006 van bisschop Ansfrid.

Rijsoord is dan een voormalig eiland gelegen in de delta van de rivieren Rijn en Maas. Ruim 300 jaar later wordt Rijsoord pas officieel gesticht.

Op 14 Januari 1332 maakt graaf Willem 3 bekend de Zwijndrechtse waard op zijn kosten te doen herbedijken.

Op 1 Mei 1332 verleent dezelfde graaf Willem 3 adeldom aan zijn griffier Gheryt Alewynssonne om abachtsheer te worden van 1/16 deel van de drooggelegde waard.

Hiermee is de heerlijkheid Rijsoord officieel gesticht.

Het dorp "Riede", De kerk van "Riede", Riederkerk, Ridderkerk :

Over de oorsprong van "Ridderkerk" vroeger ook wel "Riederkerk" genaamd toen gelegen in de "Riederwaert" op het eiland IJsselmonde bestaan verschillende versies .

De meest aannemelijke wordt hieronder weergegeven.

De naam Riederwaard of Rijerwaard tegenwoordig een deel van Ridderkerkgebied was waarschijnlijk een niet of gebrekkig ingedijkte polder en het water had hier geen vast peil had, zodat de waarden onder invloed van de waterstand "rijende" was. Dit zou de naam Reijerwaard of Riederwaert verklaren. De Riederwaert was toen een veel groter gebied en omvatte alle parochies tussen Ridderkerk in het oosten en Poortugaal in het westen van het eiland IJsselmonde.

Uit oude stukken zou blijken dat rond het jaar 1100 zich langs de oever van de rivier de Merwede

een onbedijkt land uitstrekt dat toebehoort aan het adellijke geslacht van Riede. Op dit stuk land ontstond een nederzetting bestaande uit enkele boerderijen en wat povere arbeiderswoningen. Deze nederzetting groeide langzaam en zo ontstond er een dorp "Riede" genaamd.

De historie vermeld weinig over de leefwijze van de bewoners van dit gebied van rietlanden en plassen, maar zonder twijfel hadden ze een karig bestaan en werkten de bevolking van de vroege ochtend tot de late avond.

Hun woningen bestonden uit wanden van een vlechtwerk van takken en rieten daken.

Uit opgravingen is gebleken dat hun gebruiksvoorwerpen ook simpel en eenvoudig waren.

Uit oude stukken blijkt dat in het jaar 1105 in dit dorp een pastoor was, genaamd Adelmus van de Riede.

Mogelijk stichtte deze Adelmus van de Riede een kapel op een plek waar later een stenen kerk werd gebouwd.

Wanneer deze kerk precies is gebouwd is niet bekend, wel zeker is dat in het jaar 1277 zich op het land "Geere" een kerk bevond.

Het landgebied "Geere" was en is nu anno 2003 nog steeds, het grondgebied tussen de huidige Lagendijk en de Oosterparkweg (vroeger Oudelandseweg) en wordt vandaag de dag doorsneden door de Geerlaan. Aangenomen wordt dat ook de huidige Kerksingel tot dit landgebied "Geere" heeft behoord.

Vorming van het gebied rond het dorp Riede tot 1421

Het gebied waarin het dorp Riede lag is in de loop van de geschiedenis geteisterd door talloze overstromingen. Zoals eerder vermeld was er op 5 Februari 1288 een zware stormvloed in het gebied waarbij veel slachtoffers vielen. Graaf Floris de 5e bevestigd 4 jaar later een vonnis over het onderhoud van de dijken in deze gebieden.

Wanneer een ambachtsheer niet bij machte zou zijn de dijk te onderhouden, vervallen al zijn rechten ten gunste van de Graaf, iets wat inderdaad gebeurt is. Zo werden de dijken in de Rijerwaert onderhouden en verhoogd. Graaf Floris de 5e werd in 1296 door de edelen vermoord.

In de jaren 1318, 1321, 1322, 1327 en 1331 alsmede 1371 nam het water een dreigend houding aan, tot overstromingen kwam het net niet, waardoor veel leed bespaard bleef.

Oostendam en het Waaltje van Rijsoord



Het gebied maakte deel uit van de Rijndelta. De rivier de Merwede splitste zich bij Dordrecht in brede maar ondiepe rivierarmen en stroomgeulen.

Het noordelijk deel van het Merwede water vloeide voornamelijk af door de Waal, tegenwoordig een dood water bij de deelgemeente van Ridderkerk, Rijsoord.

Op last van graaf Willem de 3e werd deze stroom de Waal in het jaar 1332 afgedamd.

Zo ontstond het huidige "Waaltje van Rijsoord", waarbij het oostelijk deel de "Oostendam" genoemd werd.

Aan de andere zijde ligt de gemeente Heerjansdam.

Het gevolg was dat er nu meer water vloeide door het noordelijk

deel van de Rivier waaraan Ridderkerk lag, tegenwoordig de rivier de Noord.

Het Waaltje te Rijsoord is tegenwoordig een schitterend natuurgebied met schilderachtige vergezichten.

Huis ten Woude

In 1371 wordt er een plan gemaakt voor de bouw van een kasteel langs de toenmalige Merwede rivier (tegenwoordig de rivier de Noord) genaamd "HET HUIS TE WOUDE". In de zomer van 1372 wordt door Willem van Woude uit Delft gestart met de bouw.



Het kasteel lag ten zuiden van Ridderkerk ter hoogte van Slikkerveer.

Het kasteel werd toen der tijd gebouwd op een strategisch punt.

Het lag aan de dijk bij Riedderkerk tussen 2 grote steden.

Dordrecht was rond die tijd een handelsstad van allure. Rotterdam was rond 1372 zich volop aan het ontwikkelen.

Het grondplan van het kasteel was 15,1 x 19,6 meter met muren van 1 meter dik. Huis ten Woude bestond gedeeltelijk uit een begane grond en een oostelijke vleugel met een eerste verdieping, beide afgedekt door een

voorlopige rieten kap. Onder de vloer tegen de Z.W. vleugel was een keldertje gemetseld dat door een trapje toegankelijk was vanaf de begane grond.

Ook was er een 4 meter diepe waterput. De begane grond en de eerste verdieping waren voorzien van licht en schietgaten.

Uit opgravingen, die zijn uitgevoerd door de archeologische dienst van Rotterdam, blijkt dat de bouw van het huis Te Woude ten tijde van de St Valentijnsvloed in 1373 nog niet geheel voltooid was, maar toch reeds werd bewoond.

Hugo Willemszoon van den Woude is zijn vader opgevolgd in 1373. Willem van de Woude overleed in de winter van 1398/99. In die tijd lag het Huis te Woude er verdrongen bij. Het land en de ruïne raakte buiten de familie maar bleef wel de naam Woude dragen.

In 1418 was er een begin gemaakt aan de reparatie van het muurwerk. Maar in Augustus van dit jaar werd dit ongedaan gemaakt door Hoekse troepen.

Tijdens de opgravingen in 1968 is veel 14e eeuwse aardewerk gevonden waaronder pullen, potten, en Jacobakruiken, maar ook schoenen, houten nappen een gave boog, een benen schaats schoppen, en een peddel van een boot.

Het een en ander kunt u zien in de *Oudheidkamer* van Ridderkerk.

De Ruïne van huis ten Woude is nog steeds zichtbaar aan de Ringdijk te Slikkerveer.

Polder Donkersloot

Voor het jaar 1375 behoorde de tegenwoordige polder Donkersloot toe aan het gebied van Alblasserwaard. Het gebied de Donkersloot was slechts gescheiden van de Alblasserwaard door een smalle kil of sloot omgeven door bomen. De polder Donkersloot zou hier zijn naam aan te danken hebben. (donkersloot).



"

Deze polder was toendertijd bewoond, en de parochie hoorde bij het bisdom Utrecht. Bewijzen hiervoor zijn opgegraven bij graafwerkzaamheden voor de haven van Ridderkerk in 1930. Talrijke scherven zijn opgegraven. Ook tijdens het vissen zijn bij laag water wel eens doodskisten en beenderen opgehaald uit dit gebied.

St. Valentijnsvloed, 14 Feb. 1373

In de 14e eeuw was de bedijking laag. De wegen veranderden bij regenval in onbegaanbare modderpaden.

De lage dijken gaven de bevolking niet de bescherming die men er toen van verwachtte. Op 14 Februari van het jaar 1373 ontstond er een geweldige storm gepaard gaande met een enorme watervloed. De St.Valentijnsvloed.

Dijken bij Barendrecht en Bolnes bezweken. Het dorp RIEDE, en ook de KERK van RIEDE gingen ten onder in deze woeste watermassa.

Alleen het Huis ten Woude bleef onvoltooid temidden van het water staan.

Het jaar 1373 was voor het dorp Riede een rampjaar. Het dorp werd compleet door de watermassa verzwolgen. De meeste inwoners waren verdronken.

Toen de elementen tot rust gekomen waren bleek dat de aangerichte verwoestingen door het water verschrikkelijk was. Rivieren hadden grote delen van hun beddingen verlegd.

In de jaren hierna volgden nog twee grote overstromingen door stormvloeden van de zee. Op 9 Oktober 1374 verdween de Riederwaard wederom in het water.

Precies een jaar later op 9 Oktober 1375 veroorzaakte een zware storm de fatale klap. De polder Donkersloot die tot dan toe aan de Alblasserwaard behoorde werd definitief gescheiden van deze Alblasserwaard.

De Riederwaard met o.a. het dorp RIEDE was geheel verdwenen. De rivier (de Noord) verkreeg rond deze periode meer haar tegenwoordige loop.

Na 1375 volgde er een periode van betrekkelijke rustige jaren wat betreft stormvloeden en hoge rivierstanden.

Uit een lijst van parochies die de bouw van de Utrechtse dom bekostigden staat bij de namen Donkersloot en Reijkerkerk van de jaren 1773 tot 1450 *VERDRONKEN*. Hieruit kan men de conclusie trekken dat deze gebieden in die periode zo goed als onbewoond was.

De regerende graaf , hertog Albrecht, een zoon van de Duitse keizer Lodewijk, begon pogingen te doen om ambachtsheren en bewoners er toe te bewegen om gezamenlijk de Riederwaard weer op te bouwen.

Het lukte echter niet om voldoende geld en bereidwilligheid van de ambachtsheren te verkrijgen om daadwerkelijk met de herbedijking van ondermeer de Riederwaard te beginnen. Het gevolg was dat de Riederwaard voorlopig werd opgegeven. De toenmalige ambachtsheer van Ridderkerk was Diederic van Oosterhout

De inwoners die zich hadden teruggetrokken op de tegenwoordige Pruiwendijk en Waaldijk, moesten helpen om in de eerste plaats de eveneens onder waterstaande Zwijndrechtse Waard weer bewoonbaar te maken.

Ook werden er talloze pogingen gedaan om de Riederwaard te herwinnen. In 1403 verzocht hertog Albrecht de grondeigenaren opnieuw de Riederwaard gedeeltelijk te herbedijken.

Het eerste succes kwam in 1404. Een gedeelte van de Riederwaard , nieuw Riede genoemd herwonnen en was bijna 550 ha groot.

Tegenwoordig wordt het gebied Oud Reijerwaard genoemd. Toendertijd waren de Dordtenaren de kapitaalverschaffers, gebaseerd op het handvest van Hertog Albrecht van 9 December 1403.

Hoeken en Kabeljouden

Na het overlijden van graaf Willem de 4e in 1345 ontstaat er een successiestrijd tussen zijn zuster Margaretha en haar zoon Willem de 5e. In 1390 barst de strijd los. Het was een twist tussen adellijke geslachten die zich vooral afspeelde in Holland en Zeeland. Steden kregen in deze tijd steeds meer macht, en kozen ook partij in de strijd. De partijkeuze van een stad hing af van de aldaar regerende geslachten en lokale kwesties.

De stad Dordrecht is in die tijd nogal verdeeld. Bloedige gevechten tussen de Hoeken en de Kabeljouden vinden rond 1407 in Dordrecht plaats.

Rond 1418 breken opnieuw vijandelijkheden uit tussen Jacoba van Beyeren en haar oom Jan van Beyeren.

De Hoekse troepen van Jacoba van Beyeren belegeren Dordrecht. De tegenpartij landt op 9 Juni te Capelle aan den IJssel, het dorp wordt platgebrand.

Op 8 augustus 1418 trekken Hoekse soldaten vanuit de omgeving Dordrecht richting Rotterdam. Om te voorkomen dat de Kabeljouden bezit zullen nemen van het kasteel te Woude worden de muren omver getrokken en komen in de gracht terecht.

Het kasteel wordt geheel door de Hoekse soldaten ontmanteld.

Door de diverse overstromingen die in de loop der jaren gebeuren worden de omgetrokken muren van het kasteel te Woude bedekt met een dikke laag klei en raakt het in de vergetelheid.

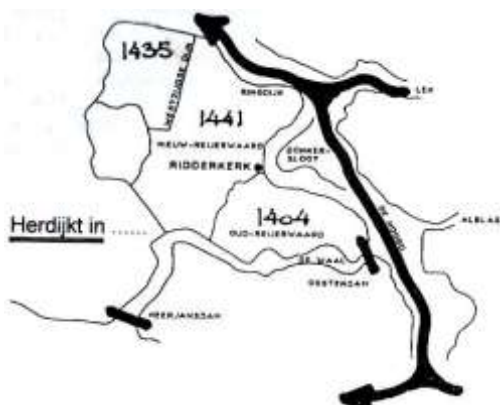
Pas in 1968 worden er sporen van het kasteel teruggevonden. In 1969 is het gedeeltelijk gerestaureerd.

St. Elisabethsvloed, 19 Nov. 1421

Op de nacht van 19 op 20 November 1421 ontstond er een uitzonderlijk zware noordwesterstorm boven Nederland gevolgd door een zeer hoge stormvloed.

Deze vloed de "St. Elisabethsvloed" genaamd spotte met alle bedijkingen. Alle na de vorige rampen opnieuw herrezen behuizingen, soms alweer tot dorpen aangegroeid, werden volledig weggespoeld. Bijna de hele Zuid-Hollandse waard evenals Vlaanderen en een groot deel van Zeeland liepen onder water.

Tijdens deze vloeden werden 72 dorpen met duizenden inwoners door het water verzwolgen, waarschijnlijk is tijdens deze vloed de huidige Biesbosch ontstaan.



Herbedijking van Ridderkerk 1441

Het herstel van de dijken na de Elizabethsvloed en daarmee het terugwinnen van land vlotte niet erg.

Oorzaak hiervan was o.a. de Hoekse en Kabeljouwse twisten. Ook was er rond deze jaren een agrarische crisis. Dijkherstel was een kostbare zaak en de betrokken ambachtsheren stonden niet

te popelen om in deze crisistijd land te verwerven tegen een dure prijs.

Op 10 Januari 1424 roept Johan van Beyeren iedereen op die meent rechten te hebben in de Riederwaard, om met hem over een nieuwe dijk te spreken.

Johan van Beyeren wilde het werk wat zijn vader hertog Albrecht ooit begon in de Riederwaard afmaken.

Slikkerveer was over land al vanuit Dordrecht bereikbaar en het is aanemelijk dat grote stukken van de dijk nog intact waren.

Op 6 Januari 1425 komt Johan van Beyeren te overlijden ten gevolg van en vergiftiging, mogelijk op instigatie van Jacoba van Beyeren.

Het overlijden van Johan van Beyeren was niet bevorderlijk voor de dijkaanleg in de Riederwaard. Het duurde dan ook nog 16 jaar totdat de nieuwe dijk gereed was.

Hertog Jan de 4e van Brabant neemt het gezag over Holland en Zeeland over. Op 19 Juli 1425 geeft Hertog Jan de 4e het gezag over aan Filips de Goede officieel Hertog Filips van bourgondie.

Op 19 December 1425 (her)benoemd Filips , IJsbrand van den Coulster tot dijkgraaf van Ridderkerk.

Het jaar 1427 begon met veel activiteiten op oorlogsgebied. De Hoekse en Kabeljouwse twisten kwamen tot een hoogte punt.

Ridder Roeland van Halewijn, (Ook vernoemd in de geschiedenis als Roland/Roeland van Uutkercke/Uitkercke) versloeg als admiraal van de Kabeljouwen de gevreesde Hoekse vloot bij Wieringen. Op het land duurde de strijd onverminderd voort.

Op 10 Februari 1428 ging Filips de Goede opnieuw te Rotterdam onder zeil om voor de 6e maal een leger tegen Jacoba van Beyeren te formeren. Bij SLIKKERVEER kwam een "crayer" te liggen met 50 krijgslieden aan boord en in de Merwede een schip met 40 man.

Langzaam begon men in te zien dat de strijd tussen de Hoeken en Kabeljouwen heilloos was en beter gestaakt kon worden. Op 3 Juli 1428 kwam de vrede tot stand in Delft. Een opperbestuur werd ingesteld. President van deze raad was Ridder Roeland die inmiddels ook Ambachtsheer van Ridderkerk geworden was.

Ridder Roeland werd ambachtsheer van de heerlijkheid Ridderkerk op 19 December 1427.

Op 26 Juli van het jaar 1441 tekent de toemalig dijkgraaf Hendrick van Haerlem namens Ridder Roeland in het Augustijnenklooster te Dordrecht een overeenkomst in het *Stedeboek*.

Hierin staat dat de Ridderkerkers hun dijk mogen aansluiten op een tweetal punten van de IJsselmondense Oostdijk.

Bij Bolnes aan de toenmalige Merwede rivier en bij Jan Barthoutszoon bij de (tegenwoordige) Hordijk. Ridderkerk/Bolnes zit sinds deze tijd dus vastgebakken aan Rotterdam/IJsselmonde.

In dit jaar ontstaat dus de polder NIEUW-REIJERWAARD.

Officiële stichting van het dorp RIDDERKERK 20 October 1446

Ridder Roeland overleed op St. Jorisavond 22 April 1442. Waarschijnlijk heeft zijn titel er toe bijgedragen dat Riederkerk meer en meer geschreven werd als RIDDERKERK.

Ridder Roeland werd opgevolgd door zijn vrouw MARGRIET VAN COMENE. Zij was echter al tevoren op verzoek van Ridder Roeland ambachtsvrouw geworden op 21 Oktober 1441 en door Hertog Filips zodanig erkend.

Margriet van Comene, de ambachtsvrouw van Ridderkerk stelde op 20 October 1446 een college samen van 7 personen. Deze moesten elk jaar op de polderdag (22 Februari) gekozen worden uit alle personen die minsten 1 morgen land in eigendom bezaten. Ze werden in het begin heemraden genoemd , maar later schepenen met de schout als hun voorman.

Margriet van Comene gaf op deze datum ook een handvest uit dat tot in de 18e eeuw de basis vormde van het bestuur en rechtspraak in Ridderkerk.

Deze uitgave van het handvest en de instelling van het college van 7 personen wordt veelal beschouwd als de officiële stichting van het dorp Ridderkerk. Dit was ook de rede voor de uitgave van

het gedenkboek " 500 jaar Ridderkerk " in 1946.

Het was tevens de laatste bestuursdaad van ambachtsvrouw Margriet, ze is kort daarop overleden in 1446.

Op 12 December 1446 werd zij opgevolgd door haar dochter JOHANNA.

Johanna van Uitkercke was gehuwd met Johan van Borselen, deze behoorde tot een van de invloedrijkste adelgeslachten van de Bourgondische staat.

Recht van Aardhaling en Twaalfroeden

Aardhaling : Het oudste dijkrecht van Ridderkerk is opgesteld in het handvest van hertog Albrecht gedateerd 9 December 1403.

De betreffende bepaling luidt: "*Ende tot den nuwen dijck (mogen zij) aerde nemen ter naester lage, ter minster schade tot der Heemraders chieringe*".

De eigenaren van land moesten toestaan dat men indien nodig het nemen van aarde van hun grongebied voor onderhoud van de dijk was toegestaan tegen een prijs die was vastgesteld door het polderbestuur. Door deze regel onstond vaak een meningsverschil.

In 1452 waren allerlei regels ontstaan voor het halen van aarde uit Ridderkerkse gronden. In 1457 besloot men samen met IJsselmonde tot de aankoop van het toenmalige eiland Feijenoord om voortaan daaruit grond te halen. Achteraf gezien was door de afstand deze aankoop geen ideale oplossing omdat de afstand te groot was.

In 1590 verkochten de polderautoriteiten het eiland Feyenoord maar behielden het recht om daar grond te halen voor het onderhoud van de dijken.

Op 19 Februari 1838 werd het eiland Feyenoord bij koninklijk besluit totaal toegewezen aan de gemeente IJsselmonde.

Twaalfroeden : In 1337 werden door Graaf Willen de 3e enkele rechtsregels opgesteld.

Een van deze regels was dat langs de buitenzijde van de dijk een strook van 12 Zuidhollandse Roeden (= 47,5 meter) breed gereserveerd zou blijven ten behoeve van onderhoud en reparatie van de dijk. De strook grond grensde aan een sloot. De sloot ten oosten van de Ringdijk in Slikkerveer wordt tot op de dag van vandaag dan ook nog "de twaalf roeden sloot" genoemd.

De laatste keer dat er grond gebruikt werd uit deze 12-roeden strook voor dijkverzwaring was in de zomer van 1919. Hoge waterstanden van 13 Januari 1916 die veel huizen in de polders onder water hadden gezet, gaf aanleiding tot een verhoging van de Ringdijk.

Het gat dat ontstond door het afgraven van de klei, kreeg al gauw de naam "de pit van Van Gent" naar de drukkerij in de buurt. Een tweede plaats waar voor de dijkverzwaring grond werd ontnomen was binnendijks op de plaats waar enkele jaren later de Willemstraat zou worden aangelegd.

Beide plekken zijn bedekt met huisvuil. In de "pit van Van Gent" is later ook chemisch afval gestort. Jaten is deze plek hetzelfde gebleven bedekt met een wilde plantengroei. In het voorjaar van 2003 is de plek glad gemaakt en bedekt met een laag grond.